

ТОШКЕНТ

ОҚШОМИ

Газета 1966 йил
1 июлдан
чиқа бошлаган

ШАҲАР ИЖТИМОЙ - СИЁСИЙ ГАЗЕТАСИ

№ 22 (10.327)

2005 ЙИЛ 2 ФЕВРАЛЬ

ПОЙТАХТНИНГ Бир кунни

Янгиликлар, воқеалар

ҚИСҚА САТТИҚДАРДА

● **АЙНИ** кунларда корхона ва ташкилотларда, ўқув муассасаларида Олий Мажлисининг Қонунчилик палатаси ҳамда Сенатининг қўшма мажлисида «Юртбошимиз Ислам Каримов томонидан қўлингана маърузанинг моҳияти муҳокамасига бағишланган тадбирлар бўлиб ўтмоқда. Тошкент Давлат иқтисодийёт университетида ана шу мавзу доирасида уюштирилган йиғилишда ўқитувчилар ҳамда талабалар иштирок этишди.

● **БУГУН** Мирзо Улугбек номидаги Ўзбекистон Миллий университетининг маданият саройида талабалар эътиборига Муҳимий номли ўзбек Давлат мусикали драма театрининг «Улдинг, азиз бўлдинг» номли спектакли ҳавола этилди.

● **ШАҲРИМИЗДАГИ** 322-мактабда юқори синф ўқувчилари ўртасида ўтказилган «Сиз қонунни биласизми?» мавзусидаги кўрик-танлов Сергели туман прокуратураси, туман ички ишлар бўлими, туман халқ таълими бўлими, «Камолот» ёшлар ижтимоий ҳаракати туман Кенгаши ҳамкорликларида уюштирилди.

● **СИҲАТ**-саломатлик йилга бағишлаб Яққасарой туманида туман хотин-қизлар кўмитаси, «Маънавият ва маърифат» марказининг туман бўлими ҳамкорликларида туман фаоллари, ёшлар ҳамда тиббиёт ходимлари иштирокида болаларда учрайдиган юқумли касалликларнинг олдини олиш мавзусида давра суҳбати уюштирилди.

● **ТОШКЕНТ** Ислон университетиди талабалар ва ўқитувчилар иштирокида ўтказилган анжуман Қарши шаҳрининг 2700 йиллиги ҳамда ушбу юртда туғилиб ўсган аллома Насифийнинг фаолияти мавзусига бағишланди.

● **МИЛЛИЙ** матбуот марказида ёзувчи Жоңрид Абдуллахонов томонидан ёзилган «Ҳаёт абад васл айёмидир» китобининг тақдими бўлиб ўтди.

Тошкент шаҳар ҳокимлиги
Матбуот хизмати ва ўз
мухбирларимиз хабарларидан.

Мамлакатимизда соғлом ва баркамол авлодни тарбиялаб вояга етказиш жамиятимизнинг устувор вазифаларидан биридир. Юртимизнинг бугуни ва келажагини кўп жihatдан қомил, соғлом, фидойий, Ватанга садоқатли ёшлар белгилайди. Президентимиз Ислам Каримов раҳнамолигида ишлаб чиқилиб, бутун дунёда таълимнинг ўзбек модели сифатида эътироф этилаётган Кадрлар тайёрлаш миллий дастури ҳамда «Таълим тўғрисида»ги қонун ана шу эзгу мақсадга хизмат қилаётир.

ЯНГИ ТАЪЛИМ ДАСТУРЛАРИ АМАЛДА

Президентимизнинг «2004-2009 йилларда Мактаб таълимини ривожлантириш Давлат умуммиллий дастури тўғрисида»ги Фармони бу борада яна бир муҳим кадам бўлди. Ушбу ҳужжатда янги таълим муассасалари бунёд этиш, эскиларини тубдан қайта таъмирлаш, уларни ўқув жиҳозлари ҳамда компьютер техникаси билан таъминлаш, янги ўқув дастурларини яратиш, ўқитувчилар меҳнатини рағбатлантириш каби вазифалар белгилаб берилган.

Ҳозир ушбу дастурга мувофиқ умумтаълим мактабларининг барча

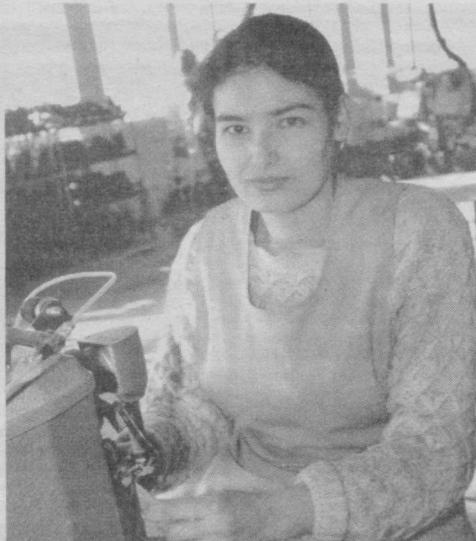
фанлари бўйича давлат таълим стандартлари янада такомиллаштирилиб, 302 таянч мактабда янги ўқув дастурлари экспертизаси ўтказилаётир. Республика таълим маркази Халқ таълими вазирлиги билан ҳамкорликда ташкил этган семинарда ана шу ҳақда гап борди. Унда ўқувчиларнинг таълим тайёргарлиги даражасини кўп баали тизим асосида баҳолаш Низоми янги тахрирдаги вариантнинг иккинчи ўқув чорагидаги яқунлари тахлил этилди.

Назокат УСМОНОВА,
ЎЗА мухбири

Сифатли ва бежирим пойабзаллар ишлаб чиқариб, буюртмачилар сафини орттириш пойтахтимизда фаолият юритаётган «VISO» қўшма корхонаси жамосининг асосий мақсадидир.

СУРАТДА: Зулфия Тоҳирова ўз маҳорати билан ана шу мақсадни амалга ошириш йўлида муносиб ҳисса қўшаётганлар сирасига қиради.

(Корхона тадбиркорларининг изланишлари ҳақидаги мақолани газетамизнинг 4-5-саҳифаларида ўқийсиз).

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ МАЖЛИСИНИНГ ҚОНУНЧИЛИК ПАЛАТАСИДА

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик палатасининг Кенгаши 1 февраль кунини ўзининг биринчи мажлисини ўтказди. Мажлисида парламент қуйи палатаси кўмиталарининг раислари, сиёсий партиялар фракцияларининг раҳбарлари иштирок этдилар.

Мажлисини Қонунчилик палатасининг Спикери Э.Халилов олиб борди. Кенгаш аъзолари Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислам Каримовнинг Олий Мажлиси Қонунчилик палатаси ва Сенатининг 2005 йил 28 январдаги қўшма мажлисидаги маърузасидан келиб чиқадиган асосий вазифаларни муҳокама қилдилар.

Мажлис иштирокчилари Қонунчилик палатаси кўмиталарининг жамиятимизни янада демократлаштириш, мамлакат ҳаётининг барча соҳаларидаги ислохотларни чуқурлаштириш стратегиясига асосланган қонунчилик ва назорат-тахлил ишларининг устувор йўналишларини кўриб чиқдилар. Шу билан бирга қонун лойиҳаларини тайёрлашда ҳамда уларни турли семинарлар, йиғилишлар, давра суҳбатларида теран ва ҳар тарафлама муҳокама қилиб пухталаб олишда сиёсий партиялар парламент фракцияларининг фаол

иштирок этиши муҳим эканлиги алоҳида таъкидланди.

Қонунчилик палатасининг фаолиятини оммавий ахборот воситаларида кенг ва мунтазам ёритиб бориш зарурлигига ҳам мажлисда алоҳида ургу берилди.

Кенгаш аъзолари Қонунчилик палатаси кўмиталари ва сиёсий партиялар парламент фракциялари ўз иш режаларини тузишда парламент палаталарининг қўшма мажлисида давлатимиз раҳбари томонидан илгари сурилган асосий устуворликлар ва вазифаларга таянишлари лозимлиги ҳақида қарор қабул қилдилар.

Мажлис иштирокчилари Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик палатасининг самарали ишини ташкил этиш билан боғлиқ бошқа масалаларни ҳам кўриб чиқдилар.

ЎЗА

Кураш

МЕДАЛЛАР БИЛАН ҚАЙТИШДИ

Озарбойжон пойтахти Боку шаҳрида эркин кураш бўйича ўсмирлар ўртасида ташкил этилган халқаро турнирда Европа ва Осиё мамлакатларидан келган беш юз нафардан зиёд иқтидорли спортчи гойиблик учун куч синашди.

Маъмур халқаро турнирда юртимиз шарафини Александр Недорезов мураббийлик қилаётган Ўзбекистон ўсмирлар терма жамоаси ҳимоя қилди. Мусобақада муваффақиятли иштирок этган ҳамюртларимиз бешта медаль жамғарди.

Ўзбекистонлик эркин курашчилардан Устам Тўйчиев ҳамда Артём Присяжнюк барча рақибларини мағлуб этиб, олтин медалга сазовор бўлди. Яна уч нафар курашчимиз — Феруз Нуратов, Ихтиёр Наврўзов ҳамда Нағмет Ешетеоев бронза медал билан тақдирланди.

Эркин кураш бўйича Ўзбекистон ўсмирлар терма жамоаси Қирғизистон пойтахти Бишкек шаҳрида ўтказиладиган халқаро турнирга тайёргарлиқни бошлаб юборди.

Зоҳир ТОШХҲАЕВ,
ЎЗА мухбири

XVI саҳоси

Барча маббалардан
олинган сўғити хабарлар

Мамлакатимизда

● Ўзбекистон Республикаси Монополиядан чиқариш ва рақобатни ривожлантириш давлат қўмитасининг 2004 йилги фаолияти яқунлари ҳамда Президентимиз Ислам Каримовнинг Олий Мажлиси Қонунчилик палатаси ва Сенатининг қўшма мажлисидаги маърузасидан келиб чиқадиган вазифаларга бағишланган ҳайъат йиғилиши бўлиб ўтди.

● Ўзбекистон Мудофаасига кўмаклашувчи «Ватанпарвар» ташиқоти марказий кенгашида Мусо Тошмуҳаммад ўғли Ойбек таваллудининг 100 йиллигига бағишланган илмий-маърифий анжуман ўтказилди.

● Кишлоқ ва сув ҳўжалиги вазирлигида «Ўзбек қорақўли» компанияси билан ҳамкорликда «Қоракўлчиликнинг бугунги аҳволи: натижа ва муаммолар» мавзусида йиғилиш бўлди.

● Қашқадарь вилоятининг Ғузор, Деҳқонобод, Қашаши ва Чирокчи туманларида Европа Иттифоқининг EuropeAid дастури доирасида амалга оширилаётган «Ўзбекистонда бандлик имкониятларини ривожлантириш» лойиҳаси ниҳосига етди.

● «Inter Sok» Ўзбекистон — Буюк Британия қўшма корхонаси Тошкентда шарбатлар ва табиий ичимликлар ишлаб чиқарувчи завод очди. Корхонанинг лойиҳа қиймати 2 миллион АҚШ долларидан юқори бўлиб, 60 дан ортқ киши иш билан таъминланди.

● Фарғона шаҳар Киркгули мавзесида жойлашган 27-АТСда замонавий халқаро алоқа станцияси иш бошлади. Янги станция дунёнинг исталган нуқтаси, шунингдек, Интернет тармоғи билан бемалол боғлиш имконини беради.

Жаҳонда

● Европа Иттифоқи Хорватия Гаага трибунали билан собик Югославия масаласи бўйича тегишли даражада ҳамкорлик қилмаётганлиги сабабли ушбу мамлакатни ягона Европага қабул қилиш юзасидан музокараларни кейинга суриши мумкин.

● Россия ва Эрон 132 миллион долларлик шартнома тузишди. Унга кўра Россия Эронга ушбу мамлакат учун биринчи космик алоқа йўлдошини кўриб беради.

● Чеченистонда Ғрозний шаҳрида террорчилик ҳаракатини тайёрлашга ёрдам берган жангарилар йўқ қилинди. Улар республиканинг Урус-Мартан ҳудудида қуролни Ғрознийга етказишга ҳаракат чоғида ўлдирилди.

● Жазоирда кучли қор ёғишлари ва бўронлар кузатишмоқда. Қутилмаган қор ёғиши натижасида мамлакат пойтахти ҳаёти анча издан чиқди: халқаро аэропортда қор ва рейслар бекор қилинди, яна бир қанча шаҳарлардаги аэропортлар ёпилиди.

● Россиянинг энг кучли теннисчиларидан бири бўлиши Марат Сафин Катта дубулга туркумига кирувчи нуфузли мусобақалардан бири — Австралия очиқ чемпионатида галаба қозонди.

Иқтисодиёт

ТУРЛАРИ КЎПАЙМОҚДА

Чилонзор туманидаги «OL-SI» масъулияти чекланган жамияти сифатли маҳсулотлари билан ички бозоримизда ўз ўрнини топган корхоналардан саналади.

16 нафардан иборат жамият ахли 1996 йилдан бугунгача амалда бўлган анъанавий мақсадларни кўзлаган ҳолда 20 турдан ортиқ металл маҳсулотлар — дарвоза, панжара, корхоналар учун шкаф, касса, тўсин, банкарлага махсус жиҳозларни тайёрлаб, бюртмачиларни мамнун этмоқда.

— Ички-хизматчиларимизнинг малакаси, ўз касбининг эъзозлаши, — дейди корхона раҳбари Вячеслав Забалув, — яхши натижаларга эришишимизнинг асоси омили ҳисобланади. — Корхонамиз цехларида ўзимизда тайёрланган дастгоҳ ва ускуналардан фойдаланилади, шунингдек, керак бўлганда уларга эҳтиёт қисмлар шу ернинг ўзиде тайёрлиб, таъмирланади ҳам. Жамоа ахли барча бюртмачиларни ўз муддатларида ва эътиборлиси, узоқ йиллик кафолат билан тайёрлайди.

Корхона тadbиркорлари ички бозоримизни чуқур ўрганган ҳолда харидорлар диди ва эҳтиёжини эътиборга олиб ишлаб чиқараётган маҳсулотлари тури ортиб бормоқда. Масалан ўтган — 2004 йилда пультли кўтарма дарвозалар тайёрлаш йўлга қўйилди. Улкан, кўркам дарвозалар ишлашга жуда оддий ва қулайлиги билан миқдорларни мамнун этмоқда.

МАЙИЗЛИ ВА САРЁГЛИ

Азал-азалдан меҳмондўст бўлган халқимизнинг дастурхонини маъмурчилик белгиси ҳисобланган хуштам нон ва шириндан шакар қандолатчилик маҳсулотларисиз тасаввур этиб бўлмайди.

2001 йилда ўзини хусусий тadbиркор сифатида синаб кўришни мақсад қилиб фаолиятини бошлаган Алесья Пак бугунги кунга келиб, яхши натижаларни қўлга киритди. Ички бозорни чуқур ўрганиб, маҳаллий хом ашё: сифатли ун, маргарин, шакар, тухумдан харидорбоп маҳсулотлар ишлаб чиқаришни йўлга қўйди. 10 хил турдан ортиқ бўлган «Сарёгли», «Майизли», «Ширин», «Ерёнғоқли» каби хушбўй, бўрсилдоқ булочкалар, гамбургер, хот-доглар учун нонлар «GIF DO-STLIK» мини-маркетинида сотилмоқда.

Цехда ишчиларнинг яқин кўмакчисига айланган Жанубий Кореядан келтирилган замонавий кичик новийхоналар, дастгоҳ ва ускуналар унумли ишга омил бўлмоқда. Изланувчан тadbиркор жорий йилда ишлаб чиқаришни кенгайтириш ҳисобига янги маҳсулот турларини кўпайтиришга ҳамда ёшларга янги иш жойларини яратишга астойдил бел боғлаган.

Муҳаббат ҲАБИБУЛЛАЕВА

Танловлар

ЭНГ МУНОСИБЛАР ТАҚДИРЛАНДИ

Маълумки, 2001 йилдан бошлаб Республика Ички ишлар тизимида илохотлар амалга оширилмоқда. Ўзбекистон Республикаси Президентининг «Республика ички ишлар идоралари фаолиятини такомиллаштириш тўғрисида»ги Фармонидан сўнг унинг ижросини таъминлаш мақсадида Вазирлар Маҳкамасининг бир қатор қарорлари қабул қилинган.

Жумладан, Вазирлар Маҳкамасининг «Жиноятчиликка қарши курашда Ички ишлар вазирлиги профилактика хизматининг ролини ошириш тўғрисида»ги қарори профилактика хизмати фаолиятини такомиллаштиришга қаратилган. Президентимиз ички ишлар идоралари тизимларида ўтказилаётган илохотларга, айниқса, ички ишлар идораларининг халқимизга энг яқин бўлган профилактика инспекторига алоҳида эътибор бериб: «Маҳаллада бирор ҳодиса рўй берса одамлар қаёққа боради? Кимга мурожаат қилади? Албатта профилактика инспекторига. Шу боис, уларга энг аввало телефони бўлган, барча шарт-шароитларга эга бўлган хизмат хонасини яратиб беришимиз керак...», — деган эдилар.

Шу боис, бугунги кунда Республикада худудларида 2400дан ортиқ милиция таянч пунктлари ташкил этилиб, тўлиқ фаолият кўрсатмоқда. Улардан 2088 тасининг атрофида факультатив тўғарақлар, 2054 тасининг атрофида эса вояга етмаганлар ва ёшларнинг бўш вақтларини мазмунли ўтказиш учун спорт анжомлари билан жиҳозланган спорт майдончалари барпо этилган.

Фаолият кўрсатаётган милиция таянч пунктларида ҳуқуқбузарлик ва жиноятчиликнинг олдини олишда жамоат ташкилотлари билан мустақам ҳамкорлик йўлга қўйилганлиги натижасида 2004 йил мобайнида республикамиздаги 1594 та маҳаллада умуман жиноят содир этилмаган. Қуни кеча Ўзбек Миллий академик драма театрида намунали милиция таянч пунктлари ўртасида ўтказилган республика танловининг ғолибларини тақдирлаш маросими бўлиб ўтди.

Мазкур анжуман Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар ва Халқ таълими вазирликлари, Республика Оқсоқоллар Кенгаши ва «Маҳалла» жамғармаси, «Қамолот» ёшлар ижтимоий ҳаракати Марказий Кенгаши ҳамда бошқа жамоат ва ижодий уюмларнинг 2002 йил 27 декабрдаги «Намунали милиция таянч пунктлари ўртасида танлов-кўргазмалар ўтказиш тўғрисида»ги қўшма қарори асосида ташкил

қилинди. Ушбу кечада Қорақалпоғистон Республикаси ИИБВ, Тошкент шаҳар ИИББ ва вилоятлар ИИБларда биринчи ўринни олиб, ғолиб деб топилган жами 14 та милиция таянч пункти иштирок этди. Хайъат аъзолари томонидан қўйилган баҳолар асосида «Намунали милиция таянч пунктлари», «Энг жасорат кўрсатган профилактика инспектори», «Аҳоли ўртасида катта обрў-эътибор қозонган фаол профилактика инспектори», «Ички ишлар ходимларининг садоқатли аёли», «Вояга хавфли жиноятчилар билан юзма юз келиб, ўз ҳаётини хатар остида қолдириб, яқма-яққа курашиб, мардлик ва довраклик қилган ходимларни рағбатлантириш мақсадида «Энг жасорат кўрсатган профилактика инспектори», шунингдек, ўз хизмат бурчини ўтаётган даврда ҳалок бўлган милиция таянч пункти собиқ профилактика инспекторларининг турмуш ўроқлари ўртасида, гарчи ёлғиз бўлсада оилада ҳам ота, ҳам она бўлиб фарзандларини оқ ювиб, оқ тараб келаётган меҳрибон аёлларимизга эътибор қаратилиб, «Ички ишлар идоралари ходимларининг энг садоқатли аёли» номинациялари киритилиб, ғолиблар аниқланди. Мен фурсатдан фойдаланиб барча ғолибларни чин кўнгилдан табриқлайман.

Ушбу танловни ўтказишдан мақсад эса, маҳалла ободлигига эришиш ва оёсийталигини таъминлаш борасида амалга оширилаётган ишлар, ходимларнинг жамоатчилик билан ҳамкорликда йил бўйи қилган меҳнатларини тақдирлаш, эришган муваффақиятларини юқори даражада эътибор этишдан иборат эди.

Бугунда милиция таянч пунктлари профилактика инспекторларининг жамоатчилик вакиллари, маҳалла оқсоқоли, маҳалла хотин-қизлар комиссияси раиси, маҳалла посбонлари, диний маърифат ва маънавий ахлоқий тарбия масалалари бўйича маслаҳатчилар, яраштириш комиссиялари билан бирга бир бинода фаолият юритишидан кўзланган мақсад халққа янада яқинлашиш, унинг дарду ташвишларидан доимо оғох бўлиш ва зарур пайтда тегишли ёрдам бериш, халқнинг барча муаммоларини маҳалланинг ўзида ҳал этишдир.

Анжуман давомида эл севган санъаткорлар ва гўзал рақосалар ўзларининг дилрабо буюқликлари, дилбар рақслари билан барчанинг кўнглига хушнудлик бахш этдилар.

Гулчехра САТТОР қизи, СУРАТЛАРДА: ғолибларни тақдирлаш маросимидан лавҳалар. Тохир Нигматуллин олган суратлар.

Яқинда эса ушбу марказ хизматидан фойдаланганлар сони 100 мингга етди.

Таъкидлаш жоизки, марказ эшиклари жуда кенг доиралаги ташриф буюрувчиларга, хусусан, талабалар, мактаб битирувчилари, ўқитувчилар, тadbиркорлар, Япония ҳақида ахборот олиш ҳамда мамлакатларимиз ўртасидаги маданият алмашинувига қатнашиш истагида бўлган инсонлар учун ҳаминша очкидир.

Шу жумладан, марказга келувчиларнинг кўпчилик қисми япон тилини ўрганиш курсларига қатнамоқдалар. Ўқитиш тўрт босқичда — иккита бошланғич ва иккита ўрта босқичда олиб борилади. Япон тилини ўқитиш курсини тугатганларга эса шаҳо-

Ҳамкорлик

МАРКАЗ ФАОЛИЯТИ РИВОЖЛАНМОҚДА

Ўзбекистон халқини Япониянинг маданияти, иқтисоди ва урф-одатлари билан таништиришга йўналтирилган «Ўзбекистон — Япония» маркази ташкил этилганлиги барчамизга маълум. Ушбу марказ бизнес курсларини ташкил этиш, япон тилини ўқитиш, компьютер курсларини ўтказиш, мамлакатларимиз орасидаги ахборот айирбошлаш ва маданий соҳалардаги ҳамкорликни янада ривожлантиришга ҳисса қўшишни ўз олдига мақсад қилган.

«100 мингинчи ташриф буюрувчи» деб номланган ушбу тadbирда марказ раҳбарияти ҳамда кўплаб япон волонтер (кўнглили)лари иштирок этди. Сони жиҳатдан 100 мингинчи бўлиб келган Олесья Кривенко бахтли та-

содиф туфайли марказнинг тарихида қолди, десак янглишмай-миз. Ушбу бахтли инсонга марказ томонидан қимматбаҳо эсдалик совғалари топширилди.

—Мен Япония маданиятига, санъатига жуда қизиқаман. Ўзим жажжи болажонларга логопедлик қилганим учун уларга янги-янги маълумотлар, машқлар борасида изланаман. Бу ерда эса менинг фаолиятим билан чамбарчас боғлиқ «Оригами» (Қоғоздан турли шакллар ясаш) бўйича курслар мавжуд экан. Шуларни ўрганиш учун келган эдим. Бунга қарангки, мени шундай бахтли тасодиф кутиб турган экан, — дейди Олесья Кривенко, ўз ҳис-ҳақжонини яширолмай.

Юлдуз УСМОН

«Камолот»

МЕНИНГ ЭНГ ЯХШИ FOЯМ

«Камолот» ёшлар ижтимоий ҳаракати Шайхонтоҳур туман Кенгаши ҳамда ушбу ташкилот қошидаги халқаро фаолият соҳаси уюшмаси фаоллари ҳамкорликларида «Менинг энг яхши ғоям» мавзuida иншолар кўрик-танлови ўтказилди.

Унда тумандаги 42 та мактабдан ўқувчилар ўз иход намуналари билан иштирок этишди. Туман умумтаълим мактаблари ўртасидаги ушбу иншолар танловида ёшлар ўз фикр-мулоҳазалари орқали ҳаётга муносабатини, Ватанга муҳаббат, бурч ва вазифалари, келажакни қандай тасаввур этишларини ифодаладилар. Жами 50 га яқин иштирокчилар орасида энг кўп иншоларда тўхталинган «Атроф-муҳитни муҳофаза қилиш», «Халқлар билан дўстликни ўрнатиш», «Ким бўлсан камол топанам?» каби мавзулар ҳайъат аъзолари томонидан, мазмуни жиҳатидан оммабоп ҳамда ранг-баранг деб топилди. Бу эса ёшларимиз орасида истеъдодли ҳамда дунёқараши кенг билимдонлар кўпайиб бораётганлигини, шунингдек, бугунги ва эртанги кунимизга бефарқ эмасликларидан далолат беради.

Мазмуни ва имлоси жиҳатидан тўғри ёзилган 41-мактаб ўқувчиси Севара Каримбердиеванинг иншоси («Вақтни қандай ўтказиш керак?») биринчи ўрин, 84-мактаб ўқувчиси Феруза Насруллаева («Халқлар билан дўстликни ўрнатиш») иккинчи ўрин, 324-мактаб ўқувчиси Севара Насруллаева («Ўзбекистон келажиги ёшлар кўлида») учинчи ўринга лойиқ деб топилдилар.

Ғолибларга тадбир ташкилотчилари томонидан Фахрий ёрликлар ҳамда эсдалик совғалари топширилди.

ЮРТ КЕЛАЖАГИ — ЁШЛАР КЎЛИДА

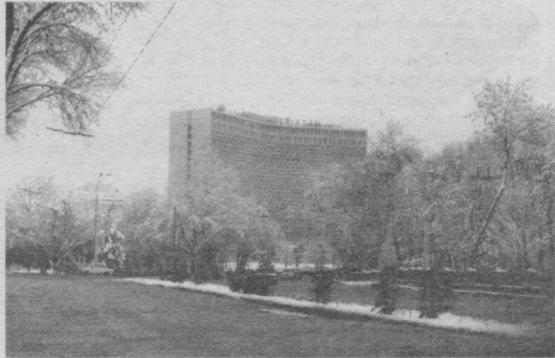
«Камолот» ёшлар ижтимоий ҳаракати Сергели туман Кенгаши ва «Маънавият ва маърифат» марказининг туман бўлими ташаббуси билан «Ҳеч кимга бермаймиз сени, Ўзбекистон!» деб номланган давра суҳбати ўтказилди.

Сергели туман политехника коллежининг билимдон ва зукко ёшлари иштирокида ўтказилган давра суҳбатида «Маънавият ва маърифат» марказининг туман бўлими раиси Ш.Ибрагимов, «Камалак» болалар ташкилоти туман бўлими раиси Г.Усмонова сўзга чиқашди. Улар ёшларнинг маънавий дунёқарашининг шаклланишидаги асосий омиллар, бўш вақтларини мароқли ва сермазун ўтказишлари борасидаги амалга оширилаётган чора-тадбирлар, юртимизнинг тинчлигини сақлашда фуқароларнинг бурчи ва вазифалари ҳақида тўхталиб ўтишди.

Юлдуз РИЗАЕВА

Тошкентим — боғу бўстоним

Хар мавсумнинг бошланиши, оралик даври ва поёни бўлади. Кунлар, ойлар ўтиши билан ниҳоясига етиб ўз ўрнини бошқасига бўшашиб беради. Киш фасли ҳам бундан мустасно эмас. Кўриб турганингиздек киш мавсуми аллақачон доvon ошди. Чилла чиқиш арафасида. Аёзли кунлар тобора ортада қолмоқда. Ҳадемай йилимизнинг энг кўркам фасли — баҳорга пешвоз чиқамиз. Бу мавсум уйғониш ва меҳнат фасли бўлиши билан ўзгалардан ажралиб туради. Дехқону пахтакор далага отланади. Чўпон-чўлик чорвани баҳор кўшидан баҳра олиб, ниш урган кир-адирлар бўйидаги ям-яшил ўтлоқларга ҳайдайди. Албатта барча қатори бу давр шаҳарликлар учун ҳам қайноқ меҳнат фасли ҳисобланади. Улар режадаги ободонлаштириш ва кўкаламзорлаштириш ишларини бажаришга киришадилар. Бир сўз билан айтганда, киш уйқусидан уйғонган шаҳарни янги мавсумга шайлайдилар. Хар йилдагидек бу йил ҳам мавсум арафасида шаҳар ҳўжа-лик олдида бир қатор юмушлар турибди. Булардан энг асосийси Тошкентимизни намунали шаҳарга, обод ва кўркам

пойтахтга айлантиришдек шарафли вазифани тўла-тўқис адо этишди. Уйлаймики, кўклам мавсуми тайёргарлигини олдиндан бошлаб юборган соҳа хизматчилари жорий йилда ҳам юрт ободлиги йўлидаги бу хайрли ишда фаол иштирок этиб, шаҳримиз кўрқига кўрк, фэйзига фэйз киритишга ўзларининг муносиби улушларини қўшадилар.

ШАҲРИМИЗ ГУЛЛАРГА БУРКАНСИН

Тошкентимиз йил сайин яшнаб борапти. Шаҳримизнинг бугунги қиёфасига қараб туриб Истиклолнинг буюк қудратига яна бир бор амин бўласан киши. Уз эркини кўлига олган, озодлик наҳидасини сураётган халқ нималарга қодир бўлиши ҳақ олдинда гавлданади. Бугун шаҳри азиямдаги диққатга сазовор ишларнинг бошида ким турганлигини сичноқ халқимиз яхши билади. Тошкентни энг замонавий пойтахт шаҳарга айлантириш ташаббускори, бош мемори — Юрбошимиз экинлиги барчамизга аён. Мамлакатимиз раҳбарининг ташаббуси ва бевосита иштирокида пойтахтнинг яшил дастури ишлаб чиқилди. Бунда умуман шаҳар меъморчилигининг, шунингдек ҳар қўча, майдоннинг ўзига хос хусусияти, пойтахт туманлари анъаналари ва уларнинг жойлашуви эътиборга олинди. Мазкур йўналишда қўчатларни ўтказиш ва парваришланиши янги усуллари, технологияларидан кенг фойдаланила бошланди. Шу тўғрисида шаҳарнинг асосий қисми янгиланиб, янада чирой ошди. Кўкаламзорлаштиришда эрта баҳордан то кен кузгача доимий гуллар ва очилиб турадиган бутта ва гул қўчатлари экилишига, майсазорларнинг кўпайтирилишига алоҳида эътибор берилди. Утган йили шаҳарнинг шохқўчалари тагетис, бегония, цинерия, меритима ва бошқа бир йиллик гуллар билан яшнаб турди. Узининг табиий кўркини йўқотган ва касалланган дарахтлар олиб ташланиб, унинг ўрнига хар йили 50-60 минг туپ манзарали ва доимо яшил бўлиб турадиган игнабаргли дарахтлар экилмоқда.

лаштириш ишлари илмий ёндошилган ҳолда замонавий қиёфадаги ландшафт меъморчилиги асосида олиб борилаётганлиги билан ҳам янада диққатга сазовордир. Зеро, яшил ўсимликлар шаҳримизнинг архитектура — ландшафт қиёфасини белгилашда муҳим рол ўйнар экан, шу боис жойларда муҳандислик қурилиш ишлари олиб борилаётганда лойиҳа смета ҳужжатларида бунёд этиладиган бинонинг чор-атрофини кўкаламзорлаштириши ҳам назардан қочирмаслик лозим. Албатта, бундай бунёдкорлик ишлари даврида қурилаётган ёки қайта таъмирланаётган бино атрофида бор бўлган яшил дарахтзорларга қай даражада уйғунлашувини ҳисобга олиб имкони борича мавжуд дарахтларни сақлаб қолишга интилиш лозим.

Шаҳарнинг марказий қисми йил сайин кўп йиллик дарахтлар, бутгалар экиш орқали бойитиб, янгиланиб бориляпти. Дарахт ва гул қўчатлари турларини кўпайтиришда янги безак шакллари яратишга ҳаракат қилинмоқда. Утган йили марказий қўчаларни сичноқлик билан кузатган киши ободонлаштириш ва кўкаламзорлаштиришда яна бир бор чиройли усул кўлланилганлигининг гувоҳи бўлди. Айталик, На-

бўлмайди. Биргина ободончилик йўлида қилинган саъй-ҳаракатларнинг ўзи бунинг яққол мисоли бўла олади. Бугун шаҳримизнинг қайси гўшасига борманг, қайси бурчагига назар ташламанг, кўзингиз яшил бойликлар оламидан яшнаб кетади. Бугун ораста қўчалар, сўлим оромгоҳлар, обод маҳаллалар, қўша-қўша юлдузли меҳмонхоналар, осмонўпар биналар, замонавий, маҳобатли кўприклар, янги-янги бунёд этилаётган бозорлар, нафақат бизни, балки бутун дунё ахлини лол қолдираётгани исботини топиб турибди.

Халқимиз азгал-азгалдан дехқончилик, боғбончилик, полизчилик билан шуғулланиб келади. У қўрқ ерда мўъжиза яратади. Тошкентнинг донини еган чўмчўқ Маккадан қайтиб келиши беҳиз башорат қилинмаган. Ўзбекистоннинг «Жаннатмакон юрт» деб аталишининг ҳам боиси ана шунда.

— Болаларим, бу ёруғ кунларга етганлар, етмаганлар бор, — дейди маҳалламиз кекса боғбони Эргаш ота Хайруллаев. — Не-не ўғмишдошларимиз бундай хур, озод, дорилон кунларни орзу қила-қила дунёдан ўтиб кетишди. Сизлар бу саодатли кунларнинг қадрига етинг. Бу беш кунлик дунё ўтади, кетади. Инсондан фақат яхшилик қолади. Яхшилик фақат ширинсўзлик билангина эмас, балки инсон меҳнати, заковати билан ўлчанади. Эл фаровонлиги, ўз юрти ободлиги йўлида фидойи бўлган инсондан яхши бор, яхши ном қолади. Зеро Ватан остонадан бошланар экан, юрт ободлиги ҳам энг аввало хонадонлардан бошланади. Қўчаларимиз қандай яшилликларга бой бўлса ховлиларимиз ҳам унинг кўрқига мос ва хос бўлсин.

— Тан олиш керак, кейинги пайтларда маҳаллалар ўраимида «Яшил белбоғ» анча кенгайди. Пойтахтимизнинг дам олиш зоналарида майсазорлар пайдо бўлди. Бу анъана давом этмоқда. Шу

воий қўчасининг икки чеккасида, тахминан хар ўз метр оралигида экилган анвойи гуллар бир доронлама конус шаклидаги махсус пастак деворчалар билан тўсиб қўйилди. Бу манзара атрофга гўзаллик бахш этиб туриши билан хар қандай киши диққатини ўзига жалб этди. Амир Темури қўчасининг транспорт тўхтайдиган бекатларида эса янада ўзгача кўриниш кўзга ташланди. У ерда гиштлар билан махсус айвонча шаклига келтирилган ўрталик майдонча бир йиллик гуллар билан яшнаб турди. Мутахассислардан бу ангилнинг моҳиятини сўраганимизда улар шундай жавоб беришди. Биринчидан, бу деворлар гулларни шамоллардан муҳофаза этади, иккинчидан, улар кўзга яққол ташланиб туради.

Шаҳримизни гуллар шаҳрига айлантиришда анъаная айланиб бораётган флористик кўргазмалар ҳам ақиндан ёрдам бермоқда. Бундай тадбирларда кўплад хаваскор боғбонлар, гулчилар, турли мулк шаклидаги корхоналар иштирок этмоқда. Бундан ўзро таърибга алмаштириш жуда фойдалидир. Зеро, бугун барчанчи мақсади битта — атроф-муҳит муҳофазаси ва хонажон шаҳримизнинг яшил қиёфасини янада бойитишдан иборат. Бу ҳикмати бугун шаҳримизнинг хар бир кишини бажонидил тан олмақда. Улардан баъзиларининг дил сўзларини келтириш ўрикли бўлади албатта.

— Тошкентимиз чиндан ҳам гўзалликда бекаткор шаҳарга айланиб бормоқда, — дейди бизга шахаримиз, кекса ўқитувчи Асад Қобиллов. — Утган қисқа муддат ичида Президентимиз раҳнамоллигида амалга оширилган оламшумул ишларни бугун санаб адоғига етиб

билан бирга ўй ва хонадонларимизни, уларга туташ қўча ва хиёбонларни, майдончаларни ҳам кўкаламзорлаштириш, янги боғлар, гулзорлар барпо этишни кўчатириш бугунги куннинг талаби. Ушбу хайрли ишларда фаол катнашиш пойтахт маҳоратчилиги, маҳалла оқсоқоллари, уларнинг кўп минг кишилик истиқоматчилари, хуллас катта-кичик барчамизнинг инсоний бурчимиздир, — дейди шаҳримизнинг энг илгор ва намунали маҳалласи деб тан олинган Аҳмадхон Назаров маҳалласи оқсоқоли Собир Қомиллов.

Албатта, юқорида айтилган гапларни бугун шаҳримизда олиб борилаётган ободонлаштириш ишларига қўйсизгаддек бўлмас дилчимиз равшан тортади. Ҳеъ шубҳа йўқки, кейинги йилларда шаҳримиз қиёфасини ўзгартиришда мисли кўрилмаган ютуқларга эришиш. Ухшаш йўқ бу бўстон — Ўзбекистон ичра гулдек яшнаётган азим пойтахт Тошкентимизда бўлаётган бу янгиланиш, ўзгаришлар таърифи ҳатто чет элликлар тилларида ҳам дoston бўлмоқда. «Шу юрт фарзандиман, шу тўпуқ меннинг учун муқаддас» деган инсон зоти борки, тобора хусн очиб бораётган юрт жамоли ва унинг келажак истиқболидан марғур ва масрур. Чиндан ҳам, бугун Истиклол шарофати ила қилинётган ободончилик ва яшаришлар хар биримизнинг кўнглимизни қувнатиб, бу борада олдимизда турган вазифаларни баҳамжиҳатлик билан бажаришга қорлаб турибди. Зеро, эл-улу фаровонлиги, юрт ободлиги йўлида қилинётган меҳнат зое кетмайди. Йиллар ўтиб ўз меҳнатинг роҳатини кўриш эса энг олий бахт.

Маҳмуّد КОМИЛҶОНОВ

Хам сифати, хам кўриниши, шунинг баробарида кадоқланиши ва ўраллиши чиройли бўлган махсулот албатта харидорга маъқул келади. Ана шундай махсулотларнинг ўзимизда тайёрланаётгани эса эътиборга лойиқдир. Яна қувонарлиси, улар нафақат ички, балки ташқи бозорда ҳам харидорини топаётганидир. Айниқса, ана шундай харидордир, жакон андозалари талаблари даражасидаги пойабзалларнинг юртимизда ишлаб чиқарилаётгани тadbиркорларимизнинг самарали изланишлари, имкониётлардан оқилона фойдаланишлари натижасидир.

Бозор ва харидор

ҚУЛАЙ, БЕЖИРИМ ПОЙАБЗАЛЛАР

— Хаммаси бугунги бозор ва харидор талабини эринмай ўрганишга, уларнинг тақлиф ва мулохазаларини инобатга олиб меҳнат қилишга, замонавий технология ва юксак унумли хорижий линия ва дастхонлардан са-

Соф чармдан тайёрланаётган «VISO» пойабзаллари мавсумбоплиги, қулай ва арзонлиги билан ажралиб туради. Айрим компонентларни ҳисобга олмганда асосан ўзимизнинг хом ашёдан ишлаб чиқарилади. Албатта, юксак сифатли махсулот ишлаб чиқариш учун биринчи навбатда хом ашё талаблар даражасида бўлмоғи керак. Шу боис ҳам корхонада махсус лаборатория мавжуд. Ана шу лаборатория синовидан ўтган, яъни харидор талабини қондира оладиган хом ашё асосида махсулот турлари яратилади. Ҳозирда корхона тadbиркорлари республикамизнинг Қўқон, Наманган, Андижондаги чарм ишлаб чиқарувчи хусусий ишбилармонлар билан ҳамкорликда фаолият кўрсатмоқда. Пойабзалнинг таг қисми эса шерклар, яъни Австрия фирмаларидан келтирилади.

Албатта, кийганингизда қийинчилик туғдирадиган ноқулай ёки иклим шароитига мос келмайдиган сифатсиз пойабзаллар соғлиққа ҳам таъсир этади. Ана шуни ҳисобга олган ҳолда корхона пойабзаллари янги моделларни яратишда аввало тажриба махсулотини тайёрлашади. Янги моделлар технологияси хориздан олиб келиниб, лабораторияда иждоий ишланади, синовдан муваффақиятли ўтган эса ишлаб чиқаришга киришилади.

Ҳозирги кунда қўшма корхонада 70 хил моделдаги пойабзаллар ишлаб чиқариш йўлга қўйилган бўлиб, республика Мудофаа вазирлиги, Ички ишлар вазирлиги, Миллий хавфсизлик хизмати, республика Давлат божхона кўмитаси, шунингдек «ЎзДЭУавто», «Хобос-Тапо» қўшма корхоналари ва қатор қурилиш ташкилотлари, коллежалар асосий бюромтацилар саналади. Махсулот тайёрлашда эса, албатта уларнинг талаб ва тақлифлари ҳисобга олинади.

Ўтган йилда корхона пойабзалчиларининг меҳнатлари билан 76.242 жуфт пойабзал ишлаб чиқарилган бўлса, жорий йил режалари янада юксак. Бунинг учун улар ҳозирда йирик-йирик тен-

дерларда иштирок этишмоқда. Шубҳасиз, ана шу тендерлардаги муваффақият ва ютуқлар ишлаб чиқариш ҳажмини икки бараварга кўпайтиришига умид қилинмоқда. Бунинг учун эса, албатта корхона модельер ва дизайнёрлари, тажриба-синов лабораторияси ходимлари сидқидилдан изланишмоқда, бозор конъюктураси ўрганилмоқда.

Яна шуниси эътиборга молики, қўшма корхонада аҳоли талабларини қондирадиган сифатли пойабзаллар ишлаб чиқариш ҳам йўлга қўйилди. Ўрта ёшлилар ҳамда ўқувчилар учун кенг турдаги пойабзаллар ҳам тайёрланмоқда. Ўтган йилда уюштирилган кўзги-қишки пойабзаллар савдо ярмаркасида харидорлар талаби чуқур ўрганилиб, мавсумга мос ва чидамли махсулот турлари яратилган бўлса, ҳозирда баҳорги ва ёзги оёқ кийимларининг янги моделлари яратилиб, навбатдаги савдо ярмаркасини ўтказиш режаланмоқда.

Тadbиркорлар бюромтацилардан ташқари пойтахтимиздаги «Чилонзор» савдо маркази, «Олой» бозоридаги бир нечта фирма дўконлари ва бошқа савдо шохобчаларига шартнома асосида харидордир пойабзалларни етказиб беришмоқда. Шунинг баробарида экспорт ҳажмини ҳам ошириш, яъни хорижий харидорларни жалб этишга сай-ҳаракат қўйилишига умид қилинмоқда.

Сирасини айтганда янгиликка интилиш, ташаббускорлик бор корхонада, албатта махсулот сифати ортиб, турлари кўпайиб боради. Қўшма корхонада яратилаётган янги моделлар туркуми

Шарофат БАХРОМОВА СУРАТЛАРДА: тайёр махсулотларни сотиш бўйича директор ўринбосари Шавкат Хонбобоев пойабзалчи Сарвиноз Кўлдоева тиккан пойабзал сифатини кўздан кечирмоқда; чарм тортиш устаси Бахром Мирзахмедов (чапда) шоғирди Фаррух Шоаббосовга касб сир-асрорларини ўргатмоқда; ишлаб чиқарилаётган пойабзал турлари. Ҳакимжон Солихов олган суратлар.

Ҳуқуқий ҳимоя

САЛМОҚЛИ ҲИССА

Мамлакатимизда тadbиркорликни қўллаб-қувватлашга, тadbиркорларни ҳар томонлама ҳимоя қилишга катта эътибор қаратилмоқдаки, бунинг натижасида уларнинг иқтисодий ва ижтимоий ҳиссаси салмоқли бўлиши кўзда тутилган. Негаки кичик ва хусусий тadbиркорлик ривож, мулкдорлар синфининг шаклланиши иқтисодий ва ижтимоий ҳиссасини таъминлайди.

— Тadbиркорлик субъектлари фаолиятига ноқонуний аралашувлар, режасиз текширувлар албатта ушбу соҳа ривожига тўсиқ бўлиши билан бирга, баъзи ҳолларда тadbиркорнинг ўз ишига бўлган қизиқишини ҳам сўндиради, — дейди Тошкент шаҳар Адлия бошқармаси тadbиркорлар ҳуқуқларини ҳимоя қилиш бўлими бошлиғи Илфиддин Хайдаров. — Бўлимимиз тadbиркорларга ана шундай ҳолатларда мадад бўлиш, уларнинг ҳуқуқий билимларини ошириш, ариза ва шикоятларини ўз вақтида текшириб керакли чора-тadbирларни қўллаш мақсадида ташкил этилган. Хар бир ходимимиз ана шу мақсадни амалга ошириш йўлида сай-ҳаракат қилмоқда.

Ўтган йилда бошқармага тadbиркорлик субъектларидан жами 409 та ариза ва шикоятлар келиб тушган, шундан 399 та ариза қаноатланган бўлиб, уларнинг манфаатини қўллаб сўраларга 67 та даъво аризаси, 56 та тақдимнома ва 1 та огоҳномалар киритилди, 235 та ариза

бўйича эса тadbиркорларга қўшутиришлар берилди. Бошқарма томонидан тadbиркорлик субъектларининг бузилган ҳуқуқларини тиклаш мақсадида жами 67 та тақдимнома киритилган бўлиб, тақдимномага асосан 173 нафар мансабдор шахс интизомий жавобгарликка тортилди, яъни 74 та сига хайфсан берилди, 57 та жарима қўлланилди ва 42 та мансабдор шахс лавозимидан озод қилинди.

Бошқармаимиз томонидан тadbиркорлик субъектларининг манфаатини қўллаб фуқаролик ишлари бўйича ва ҳўжалик судларига 460.968.682 сўмлик 605 та даъво аризаси киритилди. Шундан ҳўжалик судига жами 363.556.090 сўмлик 50 та даъво аризаси киритилиб, 253.971.076 сўмлик 36 та даъво аризаси тadbиркорлар манфаатлари фойдасига суд томонидан қаноатланрилганлигини таъкидлаш ўринлид.

Фуқаролик ишлари бўйича судларга жами 630 та жавобгарга нисбатан 97.412.592 сўмлик 555

та даъво аризаси киритилди. Шундан 190 та даъво аризалар 87.358.934 сўмга қаноатланрилди.

Масалан, бошқармаимиз томонидан маъмурий амалиётни ўрганиш йўлида Шайхонтоҳур тумани Давлат солиқ инспекциясининг хусусий тadbиркор Абдулло Мирзаходжаевга нисбатан Ўзбекистон Республикаси Маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги кодексининг 176-моддаси 1-қисми билан тузилган 539-сонли маъмурий ишни ўрганиш чикши натижасида қўйилган аниқланди: Солиқ инспекцияси ходимлари 2003 йил 23 апрель куни «Чорсу» бозори, 29-қатор, 8-жойда текшириш ўтказиб, хусусий тadbиркор А.Мирзаходжаев 8 (саккиз) сўмга бир дونا тугмани номаълум харидорга сотиб, чек ёзиб бермагани ҳолатини аниқлаган.

Шайхонтоҳур тумани Давлат солиқ инспекцияси бошлиғи ўринбосари У.Мусурмоновнинг 2003 йил 23 апрель кунги қарори билан тadbиркорга Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Махкамасининг 2002 йил 5 августдаги 280-сонли қарори талабларини бузганлиги учун 90700 сўм миқдорда асосиз молиявий жарима қўлланилган ҳамда шу кунги қарори билан тadbиркор Ўзбекистон Республикаси маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги кодексининг 176-моддаси 1-қисми билан 22675 сўм миқдорда асосиз маъмурий жаримага тортилган.

Ушбу иш юзасидан бошқармаимиз томонидан фуқаролик ишлари бўйича Шайхонтоҳур туманлараро судига хусусий тadbиркор А.Мирзаходжаевнинг манфаатини қўллаб фуқаролик ишлари бўйича ва ҳўжалик судларига 460.968.682 сўмлик 605 та даъво аризаси киритилди. Шундан ҳўжалик судига жами 363.556.090 сўмлик 50 та даъво аризаси киритилиб, 253.971.076 сўмлик 36 та даъво аризаси тadbиркорлар манфаатлари фойдасига суд томонидан қаноатланрилганлигини таъкидлаш ўринлид.

ТАДБИРКОР

Иқтисодиёт

ТУННИ КУНГА УЛАётГАНЛАР

Орамизда тунни кунга улаб меҳнат қилувчи касб соҳиблари борки, уларнинг самарали меҳнатлари эвазига дастурхонимиз иссиқ ва бўрсилдоқ нонга тўлади, хушбўй хиди ажиб ҳузур бахш этади. Улар қўли гул новвойлардир.

Пойтахтимиздаги «Сағбон нон» акциядорлик жамиятида ҳам эл дастурхонига меҳнатлари билан фойз киритаётган 100 нафарга яқин ишчи-хизматчи сифатли нон ва нон махсулотлари тайёрлашади. Тўла қувват билан иш юриятаётган жамоа ахли кунига 20 тоннадан зиёд махсулот тайёрлаб, уни шаҳримиздаги 130 дан ортиқ савдо шохобчаларига шартнома орқали етказиб беради. Утган йилдан эса корхона тadbиркорлари яна бир хайрли ишга қўл уришди. Корхона қошиқда фаолият кўрсатаётган фирма дўконидан ташқари ҳар бир турман аҳолисига қулайлик яратиш ва ўз махсулотлари билан таъминлаш мақсадида кичик фирма дўконларини очишга киришилди. Бундай шинам ва қулай дўконларни «Тезинтом» қўшма

корхонаси тайёрлаб берди. Айни кунларда уларнинг бир нечаси ўз фаолиятини бошлаб, қўшимча ишчи ўринлари яратилди эришилди. Тadbиркорлар махсулот сифати ва турларига эътибор қаратиш баробарида энергия ресурсларидан омилкорлик билан фойдаланишмоқда. Тежамкорликка қара-тилган муҳим эътибор эса корхона ривожига ва ишчи-хизматчиларининг моддий манфаатдорлигига катта ҳисса бўлиши, шу бҳасиз.

Дилноза СОДИҚОВА СУРАТДА: Нигора Мираминованинг булка нонларнинг харидорларга вақтида ва сифатли етказилишида ҳиссаси салмоқли.

жами 1 миллион 33 минг 300 сўм қўшимча солиқ ҳисобланди. Бундан ташқари корхона томонидан нафақа ҳамда йўл жамғармасига мажбурий ажратма ва тўловлардан жами 725 минг сўм кам ҳисобланганлиги маълум бўлган. Корхона омборларидаги товар-моддий бойликлар бўйича қонун тартибида тафтиш ўтказилганида, У.Атаев жавобгарлигидеги омборда 4 миллион 856 минг 165 сўм миқдорда қамомат борлиги аниқланди. Шунингдек, омборда 915 минг сўмлик ортиқча товар моддий бойликларни борлиги ва 4 миллион 205 минг сўмлик корхона бухгалтерия ҳужжатларида кирим қилинмаган товар моддий бойликларни мавжудлиги аниқланган.

М.Артиков жавобгарлигидеги омборда эса 11 миллион 225 минг 769 сўм миқдорда қамомат, 1 миллион 140 минг 543 сўмлик ортиқча, 694 минг 750 сўмлик киримга олинмаган, ҳамда 16 миллион 761 минг 944 сўмлик божхонада расмийлаштирилмаган товар-моддий бойликлар мавжудлиги аниқланган. Ушбу ҳолатлар Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Махкамасининг 1997 йил 23 октябрдаги 483-сонли қарорига қўра даромадини қасддан яшириш деб ҳисобланди ва ўтказилган текширув якуни бўйича корхонага жами 28 миллион 530 минг сўм миқдорда молиявий жарима қўлланилди.

Корхона Вазирлар Махкамасининг 2002 йил 5 августдаги 280-сонли қарори талабларига зид равишда фаолият юритиб, савдодан тўшган нақд пул тушумини банк муассасасига топширмаганлиги ва ҳақиқий товар айланмасига ҳақиқати маълумотларини солиқ инспекциясига тақдим этмаганлиги учун бошқармаимиз томонидан Республика Жиноят кодексининг тегишли моддалари билан жиноий жавобгарликка тортилди. Ушбу жиноят иши юзасидан ўтказилган ҳужжатли текширувда корхона фаолияти

Ён дарфтарга

ТАДБИРКОР МАДАНИЯТИ

- Адаб раҳбарни ақл ва ахлоқ эгаси бўлишга, виждонли, ор-номусли, соф кўнгилли, субутли бўлишга даъват этади.
• Шунинг ёнда тутмоқ лозимки, иймон уч нарсанинг бутунлигидан ҳосил бўлади: эътиқод, иқдор ва амал. Эътиқод — бу ишонч бўлса, иқдор эса сўзда буни тан олиш. Амал бу яхши ишлар билан уни исботлашдир.
• Инсоф — ҳар қандай кишининг, хусусан раҳбар ёки тadbиркорнинг жамият олдидеги, теварак-атрофидеги кишилар назаридеги ўз хатти-ҳаракати билан маънавий масъулиятини ҳис этишининг ифодасидир.
• Адолат — бу барча фазилатларнинг олийси саналади. Адолат-парвар тadbиркор ёки раҳбарнинг ахлоқий хислатлари бемалол қонун ўрнини боса олади.
• Сабр — шундай бир нарсадирки, у газабни шижоатга, катталиқни камтарликка, ёмонлиқни яхшиликка айлантирмоқ учун қувватлидир. Шу боис ҳам сабрли тadbиркор раҳбар муваффақиятга бирданликка эришиш мумкин эмаслигини яхши тушунади.
• Хайрихоҳ — очик кўнгил бўлинг. Чунки ҳар қандай амалдор, фаолият бўйича ҳар қандай амроҳ, қўл остингиздаги ходим — сиз каби инсон. Ишда у «инкор»га амал қилинг: газабланманг, ўзингизни йўқотманг, ҳовлихатдан кетманг.

Сўраг,

жавоб берамиз

АКЦИЯДОРЛАРНИНГ ҚАНДАЙ ҲУҚУҚЛАРИ БОР?

Акциядорлик жамиятларининг қандай турлари мавжуд ҳамда акциядорлар қандай ҳуқуқларга эга?

Нишонгул Сафарова, Одина Қобилова, Сергели тумани. — Акциядорлик жамияти хусусида тўхталадиган бўлсак, у жисмоний шахслар капиталининг бирлашуви бўлиб, акциялар чиқариш йўли билан ташкил этилади. У икки — очик ҳамда ёпиқ турда бўлиши мумкин.

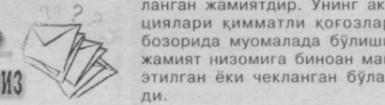
Очик турдаги акциядорлик жамияти акциядорлари ўзла жамоат ташкилотларига бирлашиш каби ҳуқуқларга эга. Ва шунинг баробарида акциядорлар эътиборига жамиятнинг ҳисса ва уларни эркин сотиш ҳуқуқига эга. Таъсисчиларнинг энг кам сони ҳам чекланмаган. Ёпиқ турдаги акциядорлик жамияти — бу акциялари номланган (эгаси ёзилган) ва улар фақат акциядорлик жамияти таъсисчилари ўртасида тақсим-

аризаси киритилди. Суднинг 2004 йил 29 апрелдаги ҳал қилув қарорлари асосида даъво аризалари тўлиқ қаноатланрилди ва маънавий зарар ундирилди. Бундай мисолларни қўллаб келтириш мумкин.

Бўлим ходимлари 2004 йилда тadbиркорлар томонидан судларга берилган даъво аризалар бўйича уларнинг ҳимоясини таъминлаш мақсадида 1 та ҳўжалик ва 1 та фуқаролик ишларининг судда қўрилишида қатнашиб, уларнинг ҳуқуқлари тикланди.

Бундан ташқари тadbиркорларни қўллаб-қувватлаш ва ҳимоя қилиш борасида ҳуқуқий тарғибот ишлари ҳам йўлга қўйилган. Бўлим ходимлари йил давомида тadbиркорлар иштирокида жойларда 28 та семинар машғулотлар ўтказишга муваффақ бўлди ва иштирокчиларни қизиқтирган саволларга батафсил жавоблар берилди. Бўлимимизнинг «Ишонч телефони» эса мунтазам тadbиркорларнинг мурожаатларини эшитиш ва зарур чора-тadbирларни қўришга тайёр. Юртимизда тadbиркорликка кенг йўл очилган бугунги кунда, уларнинг олдига турган тўсиқ ва говлардан ҳуқуқий ҳимоя қилиш ўз бурчи ва вазифаси эканлигини дилдан ҳис этган ходимларимиз бу борадаги ишларни сидқидилдан бажаришга, ҳар бир мурожаатни «чуқур ўрганишга ҳаракат қилмоқда. Зеро тadbиркорнинг бизга бўлган ишончи ишчимиз муваффақиятидан дарак беради, тadbиркорлик раванғида муҳим ҳиссамиз сезилади.

Шарифа ИЛЁСОВА

ТАДБИРКОР МАДАНИЯТИ

Акциядорлик жамиятлари тўғрисида қонунга қўра, акциядорлар барча аъзоларни акциядорлар реестрига кириштириш, акциядор реестридан ўзи ҳақида қўчирма олиш, жамият фойдасининг дивидендлари шаклидаги қисмини олиш, жамият тугатилган тақдирда мулкнинг ўзига тегишлилисига мувофиқ қўлушни олиш, жамият уставига мувофиқ эмитентнинг молия-ҳўжалик фаолияти тўғрисидаги ишончли ахборотини олиш, олинган дивидендларни эркин тасаруф қилиш, қимматли қоғозлар бозорини тартибга солиш ва мувофиқлаштириш бўйича ваколатли давлат органларида, шунингдек судда ўз ҳуқуқларини ҳимоя қилиш, ўз манфаатларини билдириш ва ҳимоя қилиш мақсадида уюшма ва бошқа жамоат ташкилотларига бирлашиш каби ҳуқуқларга эга. Ва шунинг баробарида акциядорлар эътиборига жамиятнинг ҳисса ва уларни эркин сотиш ҳуқуқига эга. Таъсисчиларнинг энг кам сони ҳам чекланмаган. Ёпиқ турдаги акциядорлик жамияти — бу акциялари номланган (эгаси ёзилган) ва улар фақат акциядорлик жамияти таъсисчилари ўртасида тақсим-

юзасидан ягона солиқ бўйича жами 35 миллион 770 минг сўм қўшимча солиқ ҳисобланди. Бундан ташқари корхона томонидан нафақа жамғармасига ҳамда йўл жамғармасига мажбурий ажратма ва тўловлардан жами бўлиб 6 миллион 964 минг сўм кам ҳисобланганлиги маълум бўлган. Корхона томонидан фаолият даврида кирим ҳужжатисиз 24965,8 минг сўмлик товар-моддий бойликларни сотувага қўйиб сотиб юборилган.

Ўтказилган текширув якуни бўйича республика «Давлат солиқ хизмати тўғрисида»ги Қонунининг та «Солиқ кодекси»нинг тегишли моддаларига асосан корхонага жами 120.308,2 минг сўм миқдорда молиявий жарима қўлланилди. Албатта, бу ноҳўя ишларнинг келтирган ташвишларидир. Шу боис ҳам тadbиркорларимиз маъсулиятини унутмай, қонун доирасида фаолият кўрсатишса, афсус чекиб қолишмайди.

Алишер СУЛТОНОВ, Тошкент шаҳар прокуратураси ҳузуридаги Солиқ ва валютага оид жиноятларга қарши курашиш бошқармасининг «Ҳужжатли текширишлар» бўлими бошлиғи

Шарқ дурдоналари

• Бир подшо рикобдорлик ва зифасини бажарувчи мулозимга қараб: «Бир сирим бор, аёнлардан ҳеч кимга айтишга кўнгилим бўлмапти, уни сenga айтмоқчиман!» — деди. Рикобдор унга:

Жоним таним ичра

бор экан пинхон,
Сиринг жоним ичра
яширин мудом,
деб жавоб берибди. Подшо унга: «Акамдан хавфдаман, унинг зарари менга етмай туриб, вужудинг тиконини мамлакат чаманидан юлиб ташламоқчиман!» — деди.

Рикобдор аҳвол саҳифасига бевафалик рақамини чекиб, унинг акиси олдига етиб борди ва билан воқеадан уни огоҳ қилди. Подшонинг акиси вақтида чоратдабирни кўриб қочиб кутулди.

Орадан бир қанча мuddат ўтган, подшо ўлди ва унинг ўрнига акиси тахтга ўтирди. Унинг биринчи фармони рикобдорни ўлдариш ҳақида бўлди. У рикобдорга деди:

Тилинг бўлса эди сир

учун йўлдош,
Қиличдан узилмас эди
хаста бош!

Шундай қилиб, рикобдор маломат ўкига нишон бўлди ва кўрнамаклик қуръаси унинг ҳаётига тамга бўлиб босилди.

• Бир киши Мусъаб ибн Забайр олдига келиб, Аҳнаф ҳақида кўрқинчли уйдирма гийбат гапларни гапирди. Мусъаб Аҳнафни чақиртириб келди. Унга хитобан воқеани баён қилди. Аҳнаф уйдирмачи кишининг ёлгончи ва гийбатчилигини айтиб, ўзини оқлашга киришди. Мусъаб деди: «Унинг айтган гапларига адолат юзасидан қараганда ишончга лойиқдир!» Аҳнаф унга деди: «Агар сенда ишонч ва адолат бўлганда эди, гийбатчининг сўзинга қулоқ солмаган ва уни уйинингдан ҳайдаб чиқарган бўлардинг!»

• ХИҚМАТ. Боилик ўткинчи нарсасидир. Ақлли киши ўткинчи ҳою хавасга берилмайди.

Байт:

Бойлигинг роҳатинг
бўлса ҳам сенга,
Фано губоридан
буладай барбод.

Ҳақиқий бойликни
кирит қўлингга,
Икки кунлик нарса
учун бўлма шод!

• Ғазабсиз кишини синмас киши дейдилар. Мулоийм киши шундай кишини, ғазаб ўтини жиддуҳад билан танидан чиқара олади.

Байт:

Ғазаб келса ундан
енгилмоқ нуқсон,
Ғазабин енголган
ҳақиқий марддир.

• Маъмур ўз даврида машҳур бўлган бир олимдан илтимос қилиб: «Бир-икки оғиз фойдали сўз айтсангиз токи ундан кўпчилик манфаат топсин!» — деди. Олим унга куйидагиларни айтди: «Киши учун энг фойдали ҳислат — ғазаб келганда ўзини босиб, сукут сақлаб жим туриш, ғазаб босилгандан кейингина фикр ва мулоҳаза билан гапириш. Жаҳлинг чиққанда ўзингни бос, бировага фойда келтирмайдиган ва динни оғиритадиган сўзларни гапирма, топишингга қараб харж қил, киришдан олқат чиким қилсанг ўзгаларга муҳтож бўлиб қолсан, ўзинга наф келтириб, бировага зарар келтирилган фойдадан кеч, ишни қаҳру ғазаб билан эмас, чуқур ўй ва мулоҳаза билан қил. Бировлар ҳақида гапирганингда уларнинг номини ёмонлаб тилга олма. Биров сenga сир айтса, бу сирни хар кимга гапириб юрма. Айбингни олднингда айтган ва кўлфатга қолганингда ҳамроҳ бўлган кишинингна дўст деб бил!»

Алишер Навоий таваммуқидининг

564 йиллигига

**ТАРИХ САҲИФАЛАРИДАГИ
БИТИКЛАР**

Буюк мутафаккир сўз санъатининг зарғари Алишер Навоийнинг номи мана неча юз йилдирки, тарих саҳифаларига зарҳал ҳарфлар билан ёзилиб келмоқда. Чунки у, сўз қудратини аъло даражада билар ва ундан тўлиқ фойдалана олиш иқтидорига эга ижодкор эди. Шунинг баробарида, тилимизнинг имкониятлари чексиз эканлигини куйлаган ва амалда кўплаб бадиий, илмий асарлар яратиб, ёшу кекса ижодкорларга ҳомийлик қилган, шеърят гулшанида ўлмас боғ барпо этган даҳо эди. Бугунги кунда алломанинг номи фахр билан тилга олиниб, ифтихор билан қуйланмоқда.

Шаҳримизнинг ҳоқ маркази ҳисобланиши Навоий кўчасида шоирнинг ҳайкали ўрнатилган. Унинг рўпарасида эса, ҳашаматли бино савлат тўқиб атрофга кўркамлик бағишлаб турибди. Бу Алишер Навоий номидаги Давлат адабиёт музейи, Республика миқёсидаги илмий ва амалий-маърифий маскандир.

Мазкур музей 1968 йили шоирнинг 525 йиллиги муносабати билан ташкил этилган бўлиб, Ўзбекистон Фанлар академиясининг Алишер Навоий номидаги Давлат Адабиёт музейи деб номланди.

— Мазкур музей, — дейди биз билан суҳбатда музей директори филология фанлари доктори Саидбек Ҳасанов, — шу чоққа ҳалқимизнинг кўп асрлик адабий меросини жамлаш, уни муҳофаза қилиш, тарғиб этиш ва тадқиқ қилишда катта ишларни амалга ошириб келмоқда. Ўтган давр давомида музейнинг XV-XX аср адабиёти тарихини намойиш этувчи бой экспозицияси яратилди.

Музейга келган ихлосмандлар кўп асрлик бой адабий тарихимизнинг ноёб дурдоналари билангина эмас, Урта Осиё маданияти ва санъатининг бадиий намуналари — китоб, тасвирий санъат, хаттотлик, наққошлик, мусика ва мейморчилик асарлари билан ҳам танишиш имкониятига эгалар. Музейимизда кўлэмалар билан биргаликда эски босма китоблар фонди ҳам мунтазам бўйиб борапти. Фондда мингдан ортиқ номдаги кўлэма ва тошбосма асарлар мавжуд бўлиб, улар орасида ўзбек мумтоз шоирларининг нодир ва қадимий асарлари ҳам муносиб ўрин эгаллаб келимоқда.

Дарҳақиқат, ўтган йиллар давомида мазкур музей ва Ўзбекистон Фанлар академиясининг Тил ва адабиёт институти ҳамкорлигида шоирнинг 20 жилдлик асарлари чоп этиб келинмоқда. 14 та ҳаёда Алишер Навоийнинг кўргазмалари ўрин олган. Ғафур Ғулوم ва «Шарқ» акционерлик компаниясида эса буюк мутафаккир асарлари қайта нашр қилинмоқда. Шунингдек, 65000 миң ҳужжатлари ўз ичига олган, XIX асрдан то ҳозирги кунгача бўлган даврни қамраб олувчи, Ўзбе-

кстон ёзувчилари архиви ҳам музейнинг фахри ҳисобланади.

Музейнинг кўргазма залларида 17000 миңдан ортиқ тасвирий ва уймақорлик санъати асарлари, портретлар, ноёб археологик ёрғорликлар, ҳалқ амалий санъати намуналари намойиш қилиниб келинади. Бинонинг ўзи ҳам (1933-1936 йиллар 7965,33 м²) ноёб архитектура ёрғорлиги сифатида диққат-эътиборни ўзига жалб этади. Кўлэмалар фонди ва ёзувчилар архивида сақланган ҳужжатлар музей илмий фаолиятининг асосини ташкил этади. Бу манбалар устида битта академик, бешта фан докто-

ри, 5 та фан номзоди ва 8 та илмий ходим мунтазам равишда илмий тадқиқотлар олиб бормоқда.

Ҳозирги кунга қадар музей фондидаги кўлэмалар ва ёзувчилар архивидан ўнлаб фондларнинг илмий тавсифи чоп этилди. Шулар билан бир қаторда музей олимлари ўнлаб монографиялар, рисоалар ва илмий-танқидий матнлар нашри орқали ўзбек адабиётининг кам ўрганилган соҳаларини ёритувчи илмий ишларнинг натижаларини эълон қилиб келмоқдалар.

Ўзбекистон Фанлар академиясининг Алишер Навоий номидаги Давлат Адабиёт му-

зейи ўзининг илмий ва илмий-ташкилий фаолиятдан келиб чиқиб, қатор хорижий мамлакатлар музейлари, кутубхона ва илмий муассасалар билан яқиндан алоқа ўрнатиб ўзаро ҳамкорлик доирасида ўз фаолиятини олиб бормоқда.

Шунингдек, музей адабий ходимлари Япония, Жанубий Корея, Туркияда ўтказилган қатор илмий анжуманларда ўзларининг чиқишлари ва кўргазмалари билан ҳам иштирок этиб келмоқдалар. Яқинда Саудия Арабистонидан келган бир гуруҳ олимлар билан музей ўртасида араб тилидаги кўлэмалар каталогининг нашрини амалга ошириш тadbирлари келишиб олинди. Эрон элчихонаси маданий маркази, Эрон миллий мажлис кутубхонасида сақланиб келаётган ва ҳозирда илмда номгўл келган бир гуруҳ Бобур куллиёти кўлэмасининг нусхасини музейга кўчириб беришда ёрдам беришини изхор этди.

Мустақиллигимизнинг сўнги 30 йилли мобайнида музей олимлари ўн дан ортиқ турли халқаро ва Республика миқёсидаги илмий анжуман ва тadbирларда қатнашиб келдилар. Музей халқаро музейлар кенгаши ИКОМ ташкилоти аъзосидир. Ўтган йиллар мобайнида музей олимлари Хиндистон, Германия, Англия ва Эронда ўтказилган кўргазмаларда иштирок этдилар. Шунингдек, Париж миллий кутубхонаси, Хиндистондаги «Худобаши» Эрон миллий мажлис кутубхонаси, Туркиядаги кутубхона ва музейлар билан китоблар айирбашлаш ишларини йўлга қўйдилар.

Бу ишларни амалга оширишда адабиётшунос олимлар Юсуф Турсунов, Азиз Қайюмов, Отабек Жўраев, Фозила Сулаймонова, Ҳафиз Абдусаматов, Низомиддин Низомиддинов, Жалолиддин Жўраев, Махбуба Қодирова сингари музейнинг 18 нафар жонқуяр, фидойий ходимлари сийқидилдан меҳнат қилмоқдалар.

Гулчехра ДУРДИЕВА

СУРАТЛАРДА: Ўзбекистон Фанлар академиясининг Алишер Навоий номидаги Давлат Адабиёт музейининг лавҳалар.

Танлов голибларининг иншо-
ларида талабанинг ички дунёси,
она-Ватанга меҳру муҳаббати

Нуримбетова ва Ш. Усманова
(физика факультети талабалари)-
нинг «Ўзбекистонда кадрлар тай-

ларга кўрсатилаётган саҳоват ёрдамларини тарихий далиллар билан эркин ёритилганлигини ҳамда бу борадаги мавжуд муаммоларни ҳал этишдаги мустақил қарашларида иншо мавзуси таҳлилий ва талқиний жиҳатдан яхши ёритилганлиги билан университетнинг нуфузли комиссияси томонидан талаба-ёшларнинг энг яхши иншолари сифатида тан олинди.

Комиссия юқорида номлари кўрсатилган талабаларнинг тайёрлаган иншоларида кўтарилган, мустақиллиги йилларида Юртбошимиз томонидан назарий жиҳатдан ишлаб чиқилган бозор иқтисодиётига асосланган одил, демократик жамият қуриш йўлида ўзимизга хос ҳамда ўзимизга мос Кадрлар тайёрлаш Миллий дастурининг аҳамияти, шарт-шароитлари ва унинг халқаро миқёсидаги аҳамияти тўлланган манбалар асосида ёзилганлигини алоҳида таъкидлади.

Талабаларимизнинг бундай илмий ва ижодий ютуқларга эришувида университет раҳбарияти ва профессор-ўқитувчиларининг берган илму-одоби, билиму кўникмалари касб-хунар чўққиларини забт этиш учун қанот бўлаётганлигини алоҳида таъкидлаш зарур.

Толиб ЭНАЗАРОВ

Маъин

**ТАНЛОВ
ҒОЛИБЛАРИ
АНИҚЛАНДИ**

Бугунги кунда мамлакатимиз мустақиллигини мустаҳкамлаш ва соҳаларни иқтидорли кадрлар билан таъминлаш масаласи ҳукуматимизнинг асосий эътиборидаги масалалардан бири саналади. Шу маънода талабаёшлар ўртасида ижодий баҳсларни ўтказиш аниқдан амал қилаётган анъаналардан бири бўлиб, унинг талаблар ҳаётидаги аҳамияти каттадир. Мирзо Улугбек номидаги Ўзбекистон Миллий университети раҳбарияти 2004-2005 ўқув йилида университет талабалари ўртасида «Мен келажаги буюк давлат фуқаросиман» номли эркин мавзуда ёзилган иншолар танловини ўтказди.

бир-бирини тақрорламаган ҳолда ўзгача тарзда ўз ифодасини топган. Масалан, республикамизда таъсис қилинган Зулфия номидаги Давлат муқофоти совриндорларидан Г. Сулаймонова (ўзбек филологиясининг биринчи курс талабасининг) иншо-сида мукамаллик, фикрий те-ранлик шоирона ифодалар во-ситасида баён этилган бўлса, Ф.

ёрлаш сиёсати, унинг демокра-тик жамият қуришдаги аҳамияти» ва «Меҳр ва мурувват — мустақиллигимиз гоёсининг асоси» номли иншоларида меҳр ва мурувват тушунчаси, мақсади ва уни ҳалқимиз ўртасида янада кенгрок тарғиб қилиш билан бирга ба-рикенглик, ўзаро меҳр-оқибатли-лик, давлатимиз томонидан меҳр ҳамда мурувватга муҳтож оила-

“ЧҲКМАС” КЕМАНИНГ ЧҲКИШИ

Хозирги замоннинг энг сўнги техника воситалари билан жиҳозланган француз-америка экспедицияси бултур Шимоллий Атлантика районларидан бирида икки ой кидирув ишлари олиб борганидан сўнг, бундан 74 йил муқаддам бир ярим мингдан зиёд йўловчи билан осуда океан тубига чўкиб кетган “Титаник” кемасини топишга муваффақ бўлди. Бу йил эсда кема ҳалокатга учраган ана шу жойга янги экспедиция уюштириш мўлжалланапти. Шунинг айтиш керакки, француз-америка экспедицияси қатнашчилари ҳалокатга учраган кеманинг ҳазина изловчилар томонидан талон-тарож қилинишига йўл қўймаслик учун “Титаник” жойлашган ернинг координатларини сир сақлашга қарор қилишди.

Буюк Британиянинг Бельфаст фирмаси 1912 йили қурган “Титаник” кемаси ўз даври кемасозлигининг гултожи ҳисобланади. Бу океан лайнери ҳақиқатан муаззам эди: сув сими 66 000 тонна, узунлиги 270 метр, двигателнинг қуввати 55 000 от кучига эга бўлиб, соатига 40 километр тезликда йўл боса олар эди. Кеманинг юқори қисмидаги каюлар катта пул турган. Масалан, “люкс” каютаси билетининг нархи нақд 4350 доллар бўлиб, бадавлат йўловчилар хизмати шахсий сайрғоқ палубалар ҳам мунтазир эди.

“Аср кемаси” деб таърифланган бу кемани ўз даврининг мутахассислари гаёқ бўлиш эҳтимолидан мустасно деб ҳисоблашарди. “Титаник” 1912 йил 10 апрелда Саутгемптон (Англия) — Шербур (Франция) — Квинстаун (Ирландия) — Нью-Йорк маршрути бўйлаб сафарга йўл олди. Бу — кеманинг биринчи ва айни вақтда охириги сафари бўлишини ҳеч қим ҳаёлига ҳам келтирмаган. Гарчи кема икки мингдан зиёд йўловчига мўлжалланган бўлсада, кўтарув воситалари атиги 1178 кишилик эди.

Кема капитани ва унинг ёрдамчилари йўлда сузиб юрвчи музтоғ хавфи борлигидан огоҳлангандан бўлишса-да, бироқ бунга эътибор берилмади. Чунки улар кеманинг ўн олти герметик бўлмасидан ақали тўрттаси зарарланган тақдирда ҳам, “Титаник” бешикаст йўлида давом эта олишига қатъий ишонган эди.

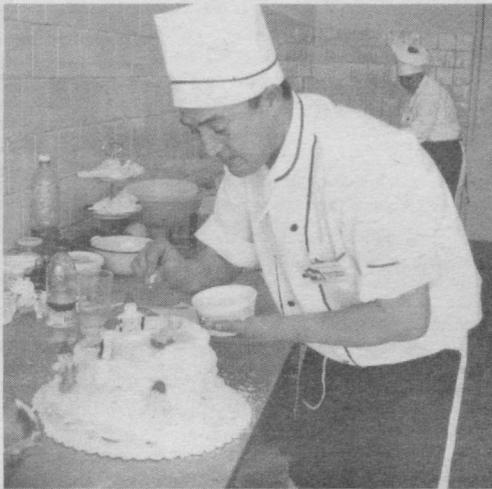
14 апрель соат 23 дан 40 минут ўтганда матрос Флит кема қаринида музтоғ борлигини сезиб қолди. Штурман Мердох кема бошқарувчисига рулни чағга буриш ҳақида буйруқ беради. Лекин кечиккидан, гишт қолғипидан кўчган эди. “Титаник” базур бурила бошлаган эди ҳамки, бангоҳ музтоғга урилиб кетди... Бу кезларда бир гуруҳ йўловчилар чекиш хонасида карта ўйнаб ўтиришарди. Уша изгиринли машуым тунда улар не синоат руй берганлигини билиш учун палубага чиқиб, теварак-атрофга разм солишди. “Кемамиз сузиб юрвчи музтоғга урилибди — ҳув ана музтоғ”, — деди кимдир. Ҳамма орта қаради. Теварак бўйи баравар оппоқ музтоғ зим-зиё зулмат қомига кириб, аста кўздан ғойиб бўлмоқда эди. Кема шиддат билан йўлида давом этарди...

Кўп ўтмай, руй берган бу фалокат ўзини намойён этди. Кема музтоғга урилиши натижасида 270 метрлик бортининг учдан бир қисми ўйилган эди. Натижада, олтига бўлмага сув кира бошлади. Почта бўлимини сув босди, унинг ходимлари тизза бўйи кечиб, хат солинган қопларни юқори палубага ташларди. Соат нолдан 5 минут ўтганда кема капитани Эдвард Смит ҳамма йўловчиларни эвдик билан палубага йиғиш ҳақида буйруқ берди. Орадан ўн минут ўтган, радио орқали биринчи ҳалокат сигнали юборилди; тунга чоракам бир-да биринчи кўтарув қайғи сувга туширилди.

М.ИЛХОМОВ,
Тошкент Молия институти
молия иқтисод факультети
доценти,
О.ТОШЕВ, шу институт
талабаси

Дастурхонимиз кўрки бўлган турли хил мазали ва хуштаъм қандолат маҳсулотларини пазандаларимиз юксак маҳорат ва дид билан безайдилар.

Лекин бу қўл қовуштириб ўтириш керак дегани эмас. Ман этилмаган барча ишларга қўл уриш мумкин. Фақат ҳар бир ҳолатга ижодий ёндашиш керак.

Бу кунни кўпроқ оила даврасида ўтказиш, бунинг имкони бўлмаса, ижтимоий фаолликдан ҳамда иш юзасидан мулоқотлардан тийилган маъқул. Қоғозларга имзо чекманг, ваъдалар берманг ва сўзларингизга эътиборли бўлинг. Шу кунни Сиз яхшигина унутиб юборган ишлар тўсатдан пайдо бўлиши мумкин. Олдинги хатоларингизни такрорлаш, пухта ўйлаб қўйилган вазиятлар қайтарилиши хавфи кучли. Кўпгина сирлар ошқор бўлиши ҳам эҳтимолдан холи эмас.

Бугунги кунда бирон-бир хунарни эгаллаш, устачилик қилиш, зёб-зийнатлар яшаш билан машғул бўлиш фойдали. Айниқса, қушларга дон сочиш, уй ҳайвонла-

Манажжим башорати

МУРОДБАХШ КҲН

9 ФЕВРАЛЬ, ЧОРШАНБА

Бугунги куннинг умумий хосиятини фидойилик сўзи билан ифодалаш мумкин. Яъни ўзингизни фидо қилиш ёки ўзгаларга кечиримли бўлиш, ўтгалардан сабоқ олиш ва барча ёмонликлардан ҳалос бўлиш кунини. Бу кун кўпчилик мулоқотларга, кечиктириб бўлмайдиган ишларга хайрли бўлмайди. Кейинроққа сурини мумкин бўлган барча ишларни эртанги, яхписи индинги кунга, ундан ҳам қўлайроқ вақтга қолдирган маъқул.

рени боқиш ҳам савобли ишлардан саналади. Мабодо, уйингизга ит ёки бошқа жонивор кириб қолса — бу яхшилик аломати бўлиб, уларни ҳайдаманг. Узук ёки қимматбаҳо тош топиб олсангиз, бу — орзуларингиз ушалишидан дарак. Лекин уйдаги соатингиз тўхтаб қолса, ойна синса ёки кўзгу дарз кетса — булар хасталик ва оғир синовлар сизни қутаётганидан огоҳлангирини демасди.

Кўрған тушларингиз агар

ёрқин ва эсда қоладиган бўлса — ундиндан келадди. Марҳум аждодларингиз тушингизга қиришса — уларнинг руҳлари сизларни ҳимоя қилаётганидан нишон. Ўзингизни яланғоч кўриш ёки овқат еб, сув ичишингиз хайрли бўлмайди. Умуман, ҳеч қандай туш кўрмаган маъқул.

Шу кунни рўза тутиш мумкин эмас. Нафас олиш йўллари, асаб тизими, шунингдек, қўл бармоқлари хасталикларга мойил бўла-

ди. Кийинида яшилга мойил ранглар маъқул. Сариқ, қизил ва қора ранглардан воз кечинг.

Ниҳоят, — ирода кучингиз, қатъиятнингизни намойён этишини;

— ишлаб чиқариш билан боғлиқ муаммоларга диққатингизни жамлашини;

— бошлаб қўйган ишингизни давом эттиришини;

— хизмат ва бошқа мажбуриятларингизни виждонан бажаришини;

— дўстлар ёрдамига таяниб иш кўришингизни тавсия этамин.

Жозибдор истиқболларга берилиб кетмаслик, энг яқинларингизга ҳам заиф томонларингизни сездириб қўйиш, муаммоларни ҳал этишда юрак амрига қўлоқ солиш, одамлар ҳақида уларнинг таъқи кўришилари қараб фикр юритишдан ўзингизни тийишингизни маслаҳат берамиз.

Кўпчилик ўргимчаклар нозик тола ипларини асосан, ов қилиш мақсадида ишлатади. Тўрга илинган ўлжани сезиши билан ўргимчак тезда унга етиб келади елимсимон суюклик сепида. Бу суюклик хавода тез қотади. Қушанда ҳаракатдан тўхтади ва ўргимчак ўлжани домига тортади.

Нима учун ўргимчаклар тўрга ўзи илинмайди? У ҳам пашша сингари осонгина тўрга илиниши мумкин экан. Бунинг сабаби у ўзи тўқиган тўрни беш бармоқдай бўлади. Тўр тўқиш жараёнида у бир неча хавфсиз толалар тайёрлайди, яъни улар ёпишқоқ бўлмайди. Бундай толалар тўрнинг мустаҳкамлигини таъминлайди. Шундай қилиб, ўргимчак ўз уйи (тўр)нинг тизимини, унинг қайси жойидан юриш кераклигини ҳам яхши билгани ҳолда тез ва чақон ҳаракат қилади.

Маълумки, ўргимчакларнинг оёқларида мускуллари бўлмайди. Бироқ улар нафақат тез югуради, балки сакрашга ҳам мослашгандир. Маълум бўлишича, ўргимчак оёқлари гидравлик мослама сингари ҳаракат қилади. Бунда жониворнинг лимфаси (қони) суюклик сифатида хизмат қилади.

Ўргимчакларнинг ини думалоқ шаклда бўлгани учун унинг марказидан ҳар томонга қараб ип толалари тортилади. Тайёр бўлган уйга яна бир толани қотарида-да унинг иккинчи учини ўзининг баданига ёпиштиради. Ана шу тола орқали у тўрга ўлжа тушганини сезади ва тезда етиб келади. Қадимда ўргимчак ипагидан мато тўқиш бўйича уринишлар бўлган. Бундай тажриба қутилганидан ҳам яхши натижалар берган. Унинг толаси билан ер қурасини экватор бўйича айлантириб чиқи-

ладиган бўлса 340 грамм ўргимчак толаси керак бўлар экан.

Ўзбекистонда тарқалган ўргимчакларнинг энг йириги бойдехқон ҳисобланади. Уни том маънода ўргимчакларнинг подшоши десак муболаға бўлмайди. Катталиги муштумдай келади бу ўргимчак ўт-ўланлар орасида ўзига макон ясаб, ўлжа пойлаб ётади. Ўлжа яқинлашди дегунча бир сакраб, уни панжалари орасига олади. Ўлжа қанча уринмасин унинг исканжасидан чиқиб кетолмайди. Бундай йи-

Табииёт ажройиботлари

“НИКОҲ ТҲРИ”НИ ТҲҚИЙДИ

Барча ўргимчаклар учун энг характерли хусусият уларнинг нозик ва нафис тола — ип ишлаб чиқаришидир. Сувда ашай-нозиган ўргимчаклар бундай ипларни уй қуриш учун, бошқалари ургочиларини ўзига жалб қилиш учун ишлатади, яъни маҳсус “никоҳ тўри”ни тўқийди.

рик ўргимчаклар ҳатто майда қушларга ҳам хужум қилади.

Ўргимчакларнинг яна бир тури бийдир. Унинг гавдаси майин тук билан қопланган. Бий ҳам анча йирик, чақон жонивор. XX асрнинг ўрталарида бий (русча номи тарантул) чаққан киши тарантизм касаллигига учрайди, деган фикр кенг тарқалган. Бундай беморни даволаш усулларидан бири — уни мусиқа садолари остида сурункасига рақсга туширишдан иборат бўлган. Бемор холдан тойиб йиқилиб тушмагунча рақс давом этиши керак. Шундан сўнг у соғайиб кетар экан. Бийнинг хужумидан майда ҳайвонлар ҳалок бўлиши мумкин. Лекин одамага келтирган зиёни ҳақида ҳеч қандай маълумот йўқ.

Уларда насл учун қўйғуриш яққол кўзга ташланади. Боласи тўғилгач, бир ҳафта давомда онаси елкасида кўтариб юради.

Австралия оролларида қармоқ билан ов қиладиган қизик бир ўргимчак ашайди. Сидней университетининг профессори, таникли зоолог Т.Рефли бу ҳақда қуйидагиларни баён этади:

Мазкур ўргимчак йиғирувчилар подшоши номи билан машҳур бўлиб, кеч қирганда икита дарахт орасида машҳур тўрнини тўқийди. Унинг ўртасидан бир неча метр пастга қараб ингичка, лекин ўта пишиқ тола туширади, учида эса озгина микдорда ёпишқоқ модда бўлади. Шундай томчилар толанинг бошқа жойларида ҳам бўлади. Толалардан биттасини оёғига ёпиштириб олган ўргимчак теварак-атрофга диққат билан назар ташлайди. Ҳашарот шарпасини сезиши билан дарҳол ўша толаани қимирлата бошлайди.

Толاداги елимсимон ялтироқ томчилар ўлжалар диққатини ўзига тортади. Ҳашарот ақинлашиб томчига кўнганида у ёпишиб қолади, овчи ўргимчак эса қармоқли толани ўзига тортиб, капалакни паққоз туширади.

Ўргимчаклар урчиб бўлганидан кейин ургочиси эрқагини еб қўяди. Хулқ-атворининг бундай шакли наслини давом эттириш учун фойда экан.

Техас ва Корнелл университетини биологлари олиб борган изланишларга қўра, эркак ўргимчак репродуктив имкониятини оширган пайтда ўзини ем бўлишга қўйиб берар экан.

Яҳё ДАВЛАТОВ,
биолог фанлари доктори.

Спорт

ШАХРИМИЗ
ВАКИЛЛАРИ
УЧИНЧИ

Тошкент вилоятининг Олмалик шаҳрида эркеклар жамоалари ўртасида волейбол бўйича XIII Ўзбекистон чемпионатининг учинчи тур учрашувлари ниҳоясига етди.

Шуни таъкидлаш керакки, турнирнинг муҳим ва ҳал қилувчи учрашувларидан бири мусобақа пешқадами бўлмиш Самарқанднинг «УЗИ-СамТелеком» ҳамда иккинчи ўринга даввогарлик қилаётган шаҳримизнинг «Омад» жамоалари ўртасида бўлиб ўтди. Учрашувда пешқадамнинг қўли баландлиги сезилиб турди ва у 3:0 ҳисобида ғалаба қозонди.

Шунингдек, турнирнинг охириги баҳсини ғалаба билан яқунлаган Олмалик тоғ-металлургия комбинати жамоаси 28 очко жамғарган ҳолда иккинчи ўринда мустаҳкамланиб олди. 25 очкога эга «Омад» хозирча турнир жадвалида учинчи ўринни эгаллаб турибди.

Тўртинчи тур беллашувлари март ойининг биринчи ўн кунлигида Қўқон шаҳрида бўлиб ўтади.

Ўзбекистон Давлат жисмоний тарбия институти залларида бугун волейбол бўйича аёллар жамоалари ўртасида иккинчи тур учрашувлари бошланади.

(Ўз мухбиримиз)

Муназарра

КЕЛИН НАФОСАТИ —
ОИЛА КЎРКИ

Бектемир туманидаги «АстроБод» маҳалласи гузарига Сихат-саломатлик йилига бағишланиб «Келин нафосати — оила кўрки» деб номланган танлов ўтказилди.

Тадбирда тумандаги маҳаллалардан 10 нафар келин-куёвлар иштирок этдилар. Бектемир туман хотин-қизлар қўмитаси, «Камолот» ёшлар ижтимоий ҳаракати туман бўлими томонидан ташкил этилган ушбу танловда барча инсонлар, шу жумладан ёшларнинг саломатлиги жамиятимиз тараққиётида муҳим аҳамиятга эга эканлиги алоҳида таъкидланди. Янги оила қурган ёш келин-куёвларга турмуш бо-

расида маслаҳатлар берилди. Келинларнинг оиладаги бурч ва масъулиятлари тўхталиб ўтилади.

Тумандаги «Маърифат» маҳалласидаги Даврон Аҳмадалиев ва Муқаддас Муллабобоевалар оиласи, «Роҳат» маҳалласидан Баҳодир Алиев ҳамда Гулчехра Алиевалар оиласи ҳамда кўплаб бошқа оилалар янги қурилган муқаддас даргоҳ ҳақидаги тушунчаларни савол-жавоблар,

қизиқарли викториналар орқали билдиришди. Шунингдек, янги турмушга қандай тайёргарлик кўриш керак, аёл ва эркекнинг саломатлиги мавзуларида суҳбатлар ўтказилди. Миллий урф-одатларимиз, анъаналаримизнинг ҳозирда янги оила қураётган ёшлар қалбида нечоғлик катта ўрин тутиши, оила қуришдан олдин ёшларнинг тиббий кўрикдан ўтиши зарурлиги ҳақида алоҳида таъкидланди. Келгусида ёш келин-куёвлар билан мана шундай тадбирларни ўтказиш хайрли анъанага айланади деб ўйлаймиз.

Тадбир сўнггида ғолиб оилаларга ташкилотчилар томонидан совғалар топширилди. Туман маданият уйи қошидаги бадний жамоалар томонидан концерт дастури намойиш этилди.

(Ўз мухбиримиз)

ТИЖОРАТ ХАБАРЛАРИ ВА ЭЪЛОНЛАР ТИЖОРАТ ХАБАРЛАРИ ВА ЭЪЛОНЛАР

2005 йилдаги "Оммавий ахборот воситаларида Уй-жой мулкдорлари ширкатлари фаолиятининг энг яхши тарзда ёритилиши" танловида иштирок этиш учун ТАКЛИФНОМА

Урбан институти/Тошкент АҚШ Халқаро Тараққиёт Агентлигининг (USAID) "Марказий Осиёда маҳаллий бошқарувни ривожлантириш" лойиҳаси доирасида оммавий ахборот воситаларида уй-жой мулкдорларининг ҳуқуқ ва мажбуриятлари масалаларини ҳамда Ўзбекистонда уй-жой мулкдорлари ширкати (УМШ) фаолиятини ёритишга бағишланган энг яхши мақолалар учун навбатдаги

ТАНЛОВНИ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ.

Танлов иштирокчилари 2005 йилнинг 1 январидан 30 августигача матбуотда ва Интернет-тармоқда чоп этилган, теле ёки радиоэфирга узатилган муаллифлик ишларини (3 тадан кам бўлмаган) тақдим этишлари керак.

Танловга тақдим этиладиган материалларни қабул қилиш муддати 2005 йилнинг 30 августидан яқунланади. Мустақил экспертлардан ташкил топган комиссия танлов яқунларини 2005 йилнинг 15 сентябригача Эълон қилади.

Танлов ғолиблари бўлган журналистлар қимматбаҳо совғалар билан тақдирланадилар.

Батафсил маълумот учун Урбан институти/Тошкент, Фаррух Тўраевга мурожаат этинг: тел: 152-76-77; 152-77-02; 152-73-42; факс: 152-76-78; Email: FTuraev@ui.uz

"Тошкент, Фарғона водийси, Самарқанд, Бухоро ва Навоий вилоятлари уй-жой мулкдорлари ширкатлари фаолиятининг энг яхши тажрибаси" танловида иштирок этишга ТАКЛИФНОМА

Урбан Институти/Тошкент АҚШ Халқаро Тараққиёт Агентлиги (USAID) нинг "Марказий Осиёда маҳаллий бошқарувни ривожлантириш" лойиҳаси доирасида 2005 йилги Тошкент, Фарғона водийси, Самарқанд, Бухоро ва Навоий вилоятлари уй-жой мулкдорлари ширкатлари фаолиятининг энг яхши тажрибаси

ТАНЛОВНИ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ.

Танлов Низомга мувофиқ ҳолда ўтказилади, уни қуйидаги манзилда олиш мумкин:

* Тошкент ш. Коммунал ҳудудий бирлашмаси (ТКЭО): Халқлар Дўстлиги кўчаси, 1-а уй (2-қават); телефон: (8-3712) 45-06-37; Стелла Соловейга мурожаат қилинг.

* Тошкент ш. Уй-жой мулкдорлари ширкатларининг уюшмаси «ТассТСЖ», Олмазор даҳаси, 8-уй; телефонлар: (8-3712) 45-23-45; 45-83-55; Аҳмад Рашидходжаевга мурожаат қилинг.

Барча танлов иштирокчилари танлов ҳужжатларини 2005 йилнинг 11 апрелидан кечиктирмаган ҳолда тақдим этишлари керак.

Танлов комиссияси танлов натижаларини 2005 йилнинг 16 майдан кечиктирмасдан эълон қилади.

Танлов натижалари оммавий ахборот воситаларида ёритилади, ғолибларга алоҳида хабар берилади. Танлов ғолибларига квартиралар мулкдорлари умумий мулки ҳолатини ва кўп квартирали уйларда яшаш шароитини яхшилаш бўйича лойиҳаларни амалга ошириш учун Урбан институти/USAID нинг молиявий кўмаги берилади.

Қўшимча маълумот учун қуйидаги манзилга мурожаат этинг: 700015, Тошкент ш., Афросиёб шоҳкўчаси, 12, 5 блок, 3/1 блок. Тел. (8-371) 1527677; 1527678; 1527702. Факс (8-371) 1522767 (78). Гавҳар Алиевага мурожаат қилинг, E-mail: Galieva@ui.uz ёки Раҳима Ортиқовага E-mail: Rortikova@ui.uz.

"Сардор-Фарм" хусусий фирмаси тугатилади. Даво-лар эълон чоп этилган кундан бошлаб икки ой давомида 398-37-23 телефони орқали қабул қилинади.

Тошкент фармацевтика институти томонидан Исхаков Якубшом Маниевич номига берилган КВ №845254 рег. №6145-рақамли диплом йўқолганлиги сабабли **БЕКОР ҚИЛИНАДИ**

Чилонзор туман ҳокимияти томонидан 2003 йил 21 октябрда А.Абдурахимов номига берилган № 2558 рақамли рўйхати № 010414 бўлган савдо гувоҳномаси йўқолганлиги сабабли **БЕКОР ҚИЛИНДИ**

"Тошшаҳарйўловчитранс" акциядорлик компанияси жамоаси, Тошкент шаҳар транспортининг фахрийси, компания бошқарув раисининг маслаҳатчиси Жавлон Аҳмедович Шораҳмедовга онали **Муборак ая ШОРАҲМЕДОВА**нинг вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия билдиради.

Бош муҳаррир Акmal АҚРОМОВ

Манзилимиз: 700000,
Тошкент шаҳри,
Матбуотчилар кўчаси, 32

Муассис:
Тошкент шаҳар
ҳокимлиги

Буюртма Г-109.

ТЕЛЕФОНЛАР:

хатлар — 133-29-70;
эълонлар:
133-28-95, 136-57-65,
факс: (3712) 133-21-56.

Ҳажми — 2 босма таъбқ объект усулида
босилади.
2812 нусxada босилади. Қўғоз бегини А-3

Газета Тошкент шаҳар
Матбуот ва ахборот
бошқармасида 02-1-рақам
билан рўйхатга олинган.

Душанба, сешанба, чоршанба,
пайшанба ва жума кунлари чиққади.
Нашр кўрсаткичи — 563

Нашри етказиб бериш масалалари бўйича турар жойлардаги почта бўлимларига ёки «Тошкент почтамти»га — 133-74-05 телефонга мурожаат қилишингиз мумкин.

Газета «Тошкент оқшоми»нинг компьютер марказида терилди ва саҳифаланди.

«Шарқ» нашрийёт-матбаа акциядорлик компанияси бошмахонаси.
Кархона манзили: «Булок Турон» кўчаси, 41-уй.